

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHENSÆ.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XI. Concilia generalia, ante confirmatione[m] summi Pontificis, errare posse, nisi Patres in definiendo sequantur Pontificis instructione[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

sine approbatione Apostolicæ sedis. de his omnibus intelligi potest illud cap. Ad abolendam.

Quod autem Concilium particulare non expressè confirmatum, faciat argumentum adedò probabile, vt temerarium sit ei non acquiescere; planum est PRIMÒ, quia in VII Synodo act. 3. & in VIII. Synodo act. ult. can. 1. honorantur Synodi locales, & suscipiuntur, nec fit mentio ibi confirmatorum, vel non. SECUNDO, quia plurima horum Conciliorum, vt Toletana, Bracharenfis, Arelatensis, Hispalensis, &c. videntur ipso vsu Ecclesiæ quodammodò probata. TERTIO, quia si aliquot sancti Patres casu in eandem sententiã conuenientes, faciunt argumentum probabile, quantum magis L. aut LX. Episcopi simul conuenientes, & inuocato Spiritu, aliquid communi consensu statuentes?

CAPVT XI.

Concilia generalia, ante confirmationem summæ Pontificis, errare posse, nisi Patres in definitione sequantur Pontificis instructionem.

AM verò de Conciliis vniuersalibus variæ sunt opiniones. Parisienses enim, & illi omnes docent, Concilium esse supra Papam, & alij præterea alij existimant, Concilia generalia legitima non posse errare, etiam ante confirmationem Pontificis. Contrarium docent alij, vt Caietanus in Apolog. parte 2. cap. 21. Turrecremata lib. 3. cap. 32. 33. 34. & 38.

Nota duo. PRIMÒ, Legatos aliquando mitti ad Concilium cum instructione sedis Apostolicæ, sicut legimus factum in Concilio IV. VI. & VII. aliquando sine instructione, vt factum est in Concilio Tridentino. cuius ratio est, quia in illis primis Conciliis vna tantùm quæstio tractabatur, & ideo facile poterat Pontifex explicare Legatis, quæ esset sententia sua de illa quæstione. At in Concilio Tridentino, tot quæstiones, & tam variæ tractandæ erant, vt nõ posset commo-
dè eiusmodi instructio haberi.

SECUNDO nota, posse quatuor modis contingere, vt fiat
genera-

generalis Concilij definitio. PRIMO, ut Patres consentiant, & definiant, dissentientibus Legatis Apostolicæ sedis. SECUNDO, ut definiant consentientibus Legatis, sed contra instructionem Pontificis agentibus. TERTIO, consentientibus omnibus, etiam Legatis, sed qui non habuerunt certam instructionem. QUARTO, consentientibus omnibus cum Legatis habentibus, & sequentibus Papæ instructionem.

Ac de PRIMO, & SECUNDO modo nulla est difficultas. Constat enim talia Concilia errare posse; nam imprimis, de facto erravit Concilium Ephesinum II. quod repugnantibus Legatis Papæ Leonis definire voluit, ut patet ex epistola B. Leonis 24. & 25. & c. Item Concilium Constantinopolitanum tempore Nicolai I. erravit, cum Legati Nicolai contra instructionem Papæ egerint; ut patet ex epistola Nicolai ad Patriarchas, & ceteros Episcopos Orientis, & ex Zonara in vita Michaëlis Imperatoris. SECUNDO, eiusmodi Concilia, non solum non confirmata, sed etiam reprobata dici debent; idem enim est, siue Pontifex expressè Concilium reprobet, siue Concilium agat contra Pontificis sententiam. Constat autem Concilia reprobata à Pontifice nullam habere auctoritatem, & multis exemplis ostendit Gelasius in tomo de Anathemate, & in epistola ad Episcopos Dardaniæ. TERTIO, non possunt dici legitima Concilia, quæ pugnant cum suo capite; & similiter quando consentiunt Legatis agentibus contra informationem; quia tunc Legati non agunt, ut Legati, cum non agant nomine Pontificis; disertè enim B. Leo in epist. 45. ad Pulcheriam; & Agatho in epistola ad Imperatorem, quæ lecta est in VI. Synodo, act. 4. affirmant se non dare auctoritatem Legatis, nisi agant secundum sibi traditas regulas.

De TERTIO modo res est sub opinione. Ego tamen existimo tale Concilium posse errare, neque esse infallibile eius iudicium ante confirmationem Pontificis. PRIMO, quia sententia eius Concilij non est ultimum iudicium Ecclesiæ, & tamen si non posset errare, esset ultimum, & irrettractabile iudicium. non esse autem ultimum iudicium horum Conciliorum, planum est. Nam eiusmodi Concilia ad Pontificem mittuntur, & Pontifex Concilium approbare potest, vel reprobare, ut patet ex Gelasio in epistola ad Episcopos Dardaniæ,

niæ,

niæ, & ex Nicolao in epistola ad Michaëlē, & ex praxi Conciliorum petentium confirmationē; ac nominatim ex Bulla Pij IV. in qua confirmat Tridentinum Concilium, de qua re Turrecremata lib. 3. cap. 34.

Præterea **SECUNDO**, firmitas Concilij nascitur ex consensione, & coniunctione corporis cum capite. at caput nondum aperuit sententiam suam; etsi enim Legati præsumunt nomine Pontificis, tamen nõ sunt reuera Pontifices, nec sciunt quæ sit mens Pontificis, nec habent illud priuilegium non errandi, quod habet Pontifex.

TERTIO, Concilium Basileense sess. 2. vnà cum Legato Pontificis communi consensu statuit, Concilium esse super Papam, quod certè nunc iudicatur erroneum.

QUARTO, potest errare Concilium, quod aliquid definit contra instructionem Pontificis, vt de facto errauit Concilium Constantinopolitanum, consentientibus etiam error Legatis Nicolai I. ergo potest etiam errare, quando nulla habetur instructio; nam non tenentur Episcopi in Concilio, qui illam instructionem, alioqui non essent iudices, neque essent libera suffragia.

At **OBIICIUNT**; eiusmodi Concilium est generale legitimum, & vniuersalem Ecclesiam repræsentans, ergo errare non potest. Respondet **CANVS**, Concilium non posse errare eo modo, quo Ecclesia nõ potest errare, id est, sicut Ecclesia non potest errare in iis, in quibus omnes de Ecclesia conueniunt, sic etiam Concilium non potest errare in iis, in quibus omnes de Concilio conueniunt. At **CONTRA**; nam Ecclesia non potest errare quoad fidem personalem, & ideo in eo solùm non potest errare, in quo omnes cõueniunt. At Concilium non potest errare in iudicio de fide, id est, in decreto formando. est autem verum decretum Concilij, quod fit à maiori parte, alioqui nullum esset legitimum Concilij decretum, cum semper aliqui dissentiant: ergo Concilium absolute dicitur errare, quando erat maior pars, quæ format decretum. Quare alia ratione soluendam esse obiectionem existimo.

DICO igitur, Concilium illud non posse errare, quod absolute est generale, & Ecclesiam vniuersam perfecte repræsentat; eiusmodi autem Concilium non est, antequam ad sit
sen-

sententia summi Pontificis. Nam Episcopi ceteri repræsentant quidem corpus Ecclesiæ, & quod illi faciunt, corpus Ecclesiæ facere censetur; at Legati Papæ non ita repræsentant caput Ecclesiæ, id est, ipsum Papam, ut quod ipsi faciunt, absolute censeatur fecisse Papa, alioqui nulla requireretur confirmatio; sed solum repræsentant Pontificem, tanquam vicarij, & internuncij ipsius, qui ad ipsum referre debeant, cum oriuntur dubia, & sententiam eius expectare, & exequi. Itaque tale Concilium cum non repræsentet absolute auctoritatem capitis, non nisi imperfecte totam Ecclesiam repræsentat.

Quod si quis omnino velit eiusmodi Concilium absolute totam Ecclesiam repræsentare, is respondere poterit, Concilium generale non censei prorsus absolutum, nisi post confirmationem Pontificis; cum autem dicitur Concilium generale non posse errare, & eius decreta certam fidem facere, id esse intelligendum, quando absolutum fuerit penitus, & ab omnibus obsignatum.

OBIICIUNT SECUNDO, quod Concilia dicant anathema contrarium sentientibus, antequam confirmentur. **RESPONDEO**, illa quidem dicere anathema, sed intelligere, illud vim habiturum, si fuerit à Pontifice confirmatum, sicut quando Iudex, à quo appellari potest, fert sententiam mortis in aliquem, intelligitur illum debere mori, nisi Princeps sententiam retractet.

DE QUARTO modo vix dubium esse potest; videtur enim esse certum, tale Concilium non posse errare. primum enim in tali Concilio inuenitur expressus consensus capituli, & membrorum, ac proinde totius Ecclesiæ, quæ sine dubio errare non potest; neque obest, quod instructio illa à Pontifice data non videatur definitiua sententia Apostolicæ sedis; nam quando Concilium consentit Pontificis sententia, formaturque decretum à Legatis nomine Pontificis, tunc incipit esse sententia definitiua, & vltima, non solum Concilij, sed etiam Pontificis, neque potest Pontifex eam retractare; nam certo intelligit, sententiam suam fuisse à Deo, quando à Concilio approbatur, ut dicit S. LEO in epist. 63. ad Theodoretum: *Quæ, inquit, Dominus nostro prius ministerio defuisset, & uniuersa fraternitatis irretractabili firmanst assensu, & vere à se prodire*

dit

dire ostenderet, quod prius à prima omnium sede formatum totius Christiani orbis iudicium recepisset, et in hoc quoque capituli membra concordent, &c.

Quod ut melius intelligatur, sciendum est, Pontifici mittere solere legatos instructos de sententia Apostolicæ sedis cum ea conditione, ut si Concilium consentiat iudicio Apostolicæ sedis, formetur decretum; sin minus, differat decreti formatio, donec Romanus Pontifex consultus spondeat. Id quod patet ex Concilio Chalcedonensi; nam act. 3. cum Concilium consensisset iudicio Pontificis de depositionem Dioscori, mox Legati his verbis formaverunt decretum: *Sanctissimus ac beatissimus Papa, caput & suaver Ecclesia Leo, per nos Legatos suos, sancta Synodo consentiens Petri Apostoli præditus dignitate, qui Ecclesia fundamentum ac petra fidei, & celestis regni ianitor nuncupatur, Episcopum dignitate Dioscorum nudavit, & ab omni sacerdotali operis fecit extorrem.*

Deinde actione 16. cum Concilium aliquid statueret contra instructionem Pontificis, Legati dixerunt, debet prius id significari Apostolicæ sedi, quando ergo Concilium definit aliquid, sequens expressam sententiam Pontificis idem est, ac si confirmatum esset.

Accedit ad hæc, quod Concilium Chalcedonense legatos ad Leonem, quæ habetur act. 3. dum petit confirmationem decretorum, aperte dicit, se scribere Pontifici, & petere confirmationem, quoniam præter decretum de fide contra Dioscorum, alia etiam quædam statuerunt sine expressa Pontificis sententia, itaque solum petunt confirmationem eorum quæ definierant præter Pontificis sententiam. Ipse etiam Leo in epist. 61. ad Concilium Chalcedonense, qua illud confirmat, indicat non fuisse opus sua confirmatione, nisi quia dubitabant aliqui, an reuera cum eius consensu factum fuisset decretum Concilij; qua etiam ratione confirmavit Pontifex multa alia similia Concilia, non quia errare potuerant, sed ut omnibus certius constaret, quæ Legati egerant, verè à mandato expresso Pontificis egisse.

Denique in eiusmodi Conciliis, non expectata alia confirmatione Pontificis, mox fit executio, id est, damnantur qui contrarium sentiunt, ut manifesti hæretici, & deponuntur

tur ab episcopatu, vel sacerdotio. Ita in Nicæno Concilio damnati sunt & in exilium acti sex Episcopi vnâ cum Ario, vt scribit Ruffinus lib. 10. historiæ, cap. 5. In Ephesino Concilio damnatus, & depositus est Nestorius, vt Euagrius testatur lib. 1. cap. 4. In Chalcedonensi, action. 3. depositus est Dioscorus, & action. 4. decem Episcopi Ægyptij iudicantur hæretici, quia nolebant acquiescere decreto prolato action. 3. In Concilio V I. act. 8. & 12. damnatur, & deponitur, & in exilium eiicitur Macharius Patriarcha Antiochenus cum aliquot suis discipulis, & act. 15. damnatur, & deponitur Polychronius Presbyter. At si Concilia ista ante cõfirmationem Pontificis errare potuissent, non fuissent illi manifesti hæretici, qui ante confirmationem resistebant.

CAPVT XII.

An sit maior auctoritas Concilij, quàm Scriptura.

DIXIMVS de auctoritate Conciliorum absolute considerata, nunc de eadem dicendum est per comparisonem ad alia fidei principia, id est, ad verbum Dei scriptum (nam de traditionibus eadem est ratio) & ad Pontificem. Et quidem hæretici huius temporis passim clamant nos subiicere Scripturâ Conciliis. CALVINVS lib. 4. Instit. cap. 9. §. 14. *Subiicere in eum modum, inquit, Dei oracula hominum censura, vt ideo rata sint, quia placuerint hominibus, blasphemia est indigna, quæ cõmoreretur.* Similia apud alios passim inueniuntur. Ceterum hæc non nostra blasphemia, sed ipsorum impostura est, Catholici enim Scripturam sacram non subiiciunt, sed anteponunt Conciliis; neque in hoc vlla controuersia est. quod si interdum Catholici aliqui dicunt, Scripturam pendere ab Ecclesia, siue à Concilio, non intelligunt quoad auctoritatem, & secundum se, sed quoad explicationem, & quoad nos.

Observandum est igitur, multiplex esse discrimen inter Scripturam sacram, & Conciliorum decreta, ex quibus intelligitur, Scripturâ præponi Conciliis. PRIMVM est, quod Scriptura est verbum Dei immediatè reuelatum, & scriptum quo-